

august 2019 - nr. 3

FOA SOSU

MEDLEMSBLAD FOR
FOA SOCIAL- OG SUNDHEDSAFDELINGEN

Faglig stolthed på fødegangen · side 18

Superbruger i smørrebrød · side 4

FOA SOSU 3

AUGUST 2019

LÆS OGSÅ

Der bør tages mere hensyn til gravide	10
Kort og godt	17 og 29
Faglig stolthed på fødegangen	18
Valg til bestyrelsen	24
Da Marie fik nok	22
Mini-tema om "rollemodeller"	26
Hjemmehjælperen er ældre end borgerne	30
SOSU-kryds	31

4 SUPERBRUGER I SMØRREBRØD

Hvad er dyrlægens natmad, og hvordan løfter man en flad spegepølsemed til nye højder? I Gladsaxe er seks social- og sundhedshjælpere blevet superbrugere i smørrebrød.

8 PUSLESPIL OM NATTEVAGTER I KØBENHAVN

Det er blevet mødt med både ris og ros, at stillinger som nattevagt under Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i København fremover slås op med kortere rul.

12 ET LYTTENDE ØRE TIL NYE KOLLEGER

I Herlev har 20 SOSU-medarbejdere været på kursus for at få flere elever gennem uddannelsen og forbedre introduktionen af nyansatte.

14 LIFTEN STÅR OG SAMLER STØV, MENS HANDICAP-HJÆLPEREN SLIDES OP

Hvis en borger ikke vil liftes, er der ikke meget den enkelte handicaphjælper kan gøre for at beskytte sig selv og sin ryg.

25 INDKALDELSE TIL GENERALFORSAMLING

SOCIAL- OG
SUNDHEDSAFDELINGEN

FOA

FOA Social- og Sundhedsafdelingen. Godthåbsvej 15, 2000 Frederiksberg
Tlf.: 4697 2222, sosu@foa.dk, www.foa.dk/sosu

Ansvarshavende Mari-Ann Petersen (mann@foa.dk), formand.
Redaktør Anne Guldager (angul@foa.dk).

Layout Karen Hedegaard. Tryk Scanprint. Oplag 18.600. ISSN 2596-4119

FORSIDE: MORTEN RODE/MONSUN

KAMPEN FORTSÆTTER

Siden jeg sidst skrev i disse spalter, har vi fået en ny regering. Og Danmark skal ifølge landets nye statsminister, Mette Frederiksen, i en ny retning.

Det ser vi frem til, for det trænger vi til, men træerne vokser næppe ind i himlen.

Op til Folketingsvalget påpegede fagforeningen på, at der er brug for en politik, der sætter fællesskabet og den fælles velfærd i højsædet.

I København samlede fagbevægelsen sig i en daglig faneborg med fire krav til den nye regering: Afskaffelse af budgetloven. Mulighed for en værdig tilbagetrækning, før man er slidt ned. Stop for den stigende ulighed samt afskaffelse af det årlige nedskæringskrav på to procent på alle uddannelser.

Og der er gode takter i de foreløbige udmeldinger.

Regionerne bliver ikke nedlagt, og det giver nu muligheder for at komme videre

med at genoprette sundhedsvæsenet. Her loves mere personale, bedre arbejdsforhold og udnyttelse af medarbejdernes kompetencer. Der loves også genopretning af psykiatrien med en 10-årsplan, som endnu ikke er konkret.

Der loves også økonomi til, at velfærd kan følge med den demografiske udvikling. Men det er bare ikke nok. Der skal også findes penge til den nødvendige genopretning af ikke mindst sundheds- og ældreområdet.

Desværre er der ikke udsigt til ændring af budgetloven, der hindrer udviklingen af den kollektive velfærd.

Der er umiddelbart heller ikke udsigt til en mere værdig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet. Tværtimod har regeringen bundet sig til alle tidligere indgåede aftaler. Herunder det såkaldte Velfærdsforlig fra 2006, som gradvist hæver pensionsalderen, så Folketinget næste år vil vedtage

AF MARI-ANN PETERSEN,
FORMAND FOR FOA SOCIAL- OG
SUNDHEDSAFDELINGEN

at hæve pensionsalderen til 69 år fra 2035.

Der er derfor al mulig grund til, at vi fortsat skal stå sammen og være aktive i kampen for velfærden.

I København besluttede fagbevægelsen derfor straks efter valget, at kampen for at få afskaffet budgetloven og stigningen i pensionsalderen fortsætter ufortrødent, selvom der nu sidder en anden for bordenden i Statsministeriet.

I regn og rusk. Den københavnske fagbevægelses faneborg stod vagt ved velfærden under forhandlingerne om en ny regering.

SUPERBRUGER I SMØRREBRØD

Hvad er dyrlægens natmad, og
hvordan løfter man en flad spegepølse
til nye højder? Seks social- og
sundhedshjælpere er blevet superbrugere
i smørrebrød og skal være med til at
brede den nye viden ud til kollegerne i
hjemmeplejen i Gladsaxe.

TEKST ANNE GULDAGER

FOTO MARK KNUDSEN/MONSUN

I borgerens køleskab var der leverpostej, saltkød, løg og sky. Fire ingredienser, der sammen ville kunne blive til en himmerigsmundfuld i form af et stykke med dyrlægens natmad.

Det blev de bare ikke, og det var sådan det startede i hjemmeplejen i Gladsaxe – med en klage fra en pårørende.

For en småtspisende ældre uden appetit er anretningen vigtig, og med klagen kom der fokus på, at det med at smøre et stykke smørrebrød ikke er en kompetence, man er født med, men noget der skal læres.

179 STYKKER PÅ EN FORMIDDAG

Gladsaxe Kommunes ernæringskonsulent Dorte Langgaard har derfor med ildhu kastet sig over opgaven med opkvalificering af de medarbejdere, der hjælper ved frokostbesøg.

Ved sin side har hun seks social- og sundhedshjælpere, der en formiddag i maj guidet af to undervisere smurte sig igennem 179 stykker smørrebrød, der efterfølgende blev serveret for kollegerne. Og de seks er nu med i udviklingen af det materiale, der skal udbrede kompetencerne i hele hjemmeplejen.

Der er lavet billeder og instruktionsvideoer af de forskellige typer smørrebrød – kød, fisk, udskåret, blødt,

festmad osv. Dorte Langgaard er på vej med plakater og en undervisningsmappe og drømmer også om en app, men hendes vigtigste våben i kampen for udbredelse af viden om anretning af smørrebrød i hjemmeplejen er de seks social- og sundheds-hjælpere, understreger hun.

”Jeg kunne ikke gøre det her alene – det er noget, vi gør sammen”.

PYNT FØR UDSKÆRING

To af de seks er Abeba Desta og Henning Vestbo.

Abeba Desta stammer fra Etiopien og er ikke vokset op med smørrebrød, men manglende viden om anretningen er ikke kun et spørgsmål om nationalitet.

”Det handler også om

Dyrlægens natmad er en skive rugbrød smurt med fedt/smør med leverpostej og skiver af saltkød øverst. Det er pyntet med sky og løgringe. Det har navn efter dyrlæge Sigurd Keilgaard, der elskede smørrebrød.

alder og baggrund. Hvis man er vokset op uden at skulle forholde sig til, hvad der blev serveret og måske foretrak pizza, så ved man ikke ret meget om smørrebrød”, siger Henning Vestbo.

Han har også selv lært noget undervejs, selvom han i kraft af både alder og nationalitet er vokset op med smørrebrød og troede, at han vidste det hele.

”Nu ved jeg, hvordan man pynter udskåret smørrebrød, så det ser ekstra appetitligt

FOTO: ANNE GULDAGER

Ernæringskonsulent Dorte Langgaard sammen med to af de seks superbrugere, Henning Vestbo og Adeba Desta, der begge er social- og sundhedshjælpere.

► ► ► ud. Det bliver pænere, hvis pålæg og pynt kommer på, efter brødet er skåret ud. Det havde jeg ikke tænkt på", fortæller han.

Med et stykke velsmurt smørrebrød følger ikke bare for eksempel løgringe, sky eller karse, men også en god portion faglig stolthed, mener Adeba Desta.

"Vi skal jo ikke bare gøre

vores arbejde, vi skal gøre det godt. Det er os, der skal forebygge vægttab hos småtspisende borgere. Alle ældre mennesker fortjener en god rugbrødsmad", slår hun fast og bakkes op af Henning Vestbo, der er overbevist om, at det nye fokus på anretning er kommet for at blive.

"Når borgerne tager imod

maden med kommentarer som 'hvor ser det lækkert ud', så bliver man ved at stræbe efter tomme tallerkener", forudser han.

DER ER TID NOK

Med kort tid til et frokost-besøg, hvor der også skal ryddes op efter morgenmad, kan der ikke smøres festmad hver dag, men tid skal ikke

være en undskyldning for ikke at smøre appetitlig hverdagsmad, mener Adeba Desta, der er blevet mere opmærksom på at huske pynt som for eksempel karse, når der bestilles varer.

"Hvis vi har det hele i køleskabet, tager det ikke længe tid at smøre et godt stykke smørrebrød end at smøre et kedeligt stykke", siger hun,

10 TIP

TIL SMØRREBRØD OG ANRETNING

1. Brug rigeligt med smør, og smør helt ud til kanten af brødet til småtspisende og borgere med lav vægt.
2. Skrab smørret eller brug et mere magert produkt til borgeren med god appetit.
3. Dæk brødet med pålæg for at få så meget protein som muligt. Det giver samtidig en pænere servering.
4. Anret vådt pålæg som for eksempel sild i små skåle for at undgå, at brødet bliver vådt, hvis maden ikke serveres med det samme.
5. Brug glas og porcelæn til anretning i stedet for plastic.
6. Anvend blødt pålæg til ældre, der har svært ved at tygge.
7. Hvis borgeren skal have maden skåret ud, så skær brødet ud først, og læg derefter pålæg og pynt på hvert stykke brød.
8. Hvis appetitten er lille, er det en god ide at servere kvarte stykker. Det gør opgaven mere overskuelig, og variation kan øge appetitten.
9. Lad borgerens ønsker til pålæg, sammensætning og pynt være i centrum.
10. Tænk lune retter ind som variation – fx suppe eller en lun frikadelle.

Kilde: Dorte Langgaard

mens Dorte Langgaard nikker ivrigt.

"Den største fornøjelse ved det her er, at de seks, der skal hjælpe mig med at få det bredt ud i hele hjemmeplejen, går lige så meget op i det, som jeg selv gør".

Spørger man Dorte Langgaard, hvornår hun forventer at være i mål, lyder svaret, at det er en proces, der bliver

ved. Vejen til opkvalificering af 139 eksisterende medarbejdere og introduktion af nye er lang, og opskriften på, hvordan det skal gøres, er under udvikling. Men de seks superbrugere vil blive ved med at være en del af arbejdsgruppen, understreger Dorte Langgaard.

"Dem kan jeg slet ikke undvære".

PUSLESPIL OM NATTEVAGTER I KØBENHAVN

Det er blevet mødt med både ris og ros, at stillinger som nattevagt under Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i Københavns Kommune fremover slås op med kortere rul.

TEKST ANNE GULDAGER

Der bliver ikke længere slået stillinger som nattevagt i et 7/7-rul op under Sundheds- og Omsorgsforvaltningen (SUF) i Københavns Kommune, og nyansatte nattevagter vil ikke skulle arbejde mere end højst fire nætter i træk, mens eksisterende nattevagter kan fortsætte i deres gamle rul.

Beslutningen er truffet på baggrund af en voksende mængde forskning, der dokumenterer, at de lange rul indebærer en lang række alvorlige risici for helbredet på grund af den forstyrrede døgnrytme.

Samtidig med indførelsen af de kortere rul har kommunen indskærpet over for lederne, at nattevagter kun skal have fokus på beboere og borgere, og at der ikke

skal udføres andre opgaver som for eksempel borddækning, tøjvask og medicindsøring om natten. Desuden skal der være en hvilestol til rådighed for nattevagten.

Baggrunden er, at jo mere en nattevagt får mulighed for at slappe af i løbet af vagten, jo mindre forstyrres døgnrytmen.

RIS OG ROS

Umiddelbart var der ikke meget ros, da de københavnske nattevagter på et møde i juni fik præsenteret den nye politik. Flere mente, at det ville stavnsbinde dem til deres nuværende job, når de ikke fremover ville kunne få et andet job i SUF som nattevagter med et 7/7-rul, og endnu var flere var bekymrede for vagtplanlægningen.

Men initiativet fortjener ubetinget ros, mener social- og sundhedsassistent Jørgen Ruge.

"Jeg har selv kæmpet for,

at vi ikke skulle udføre alle de opgaver om natten, men det er der ikke kommet noget som helst ud af – tværtimod. Så det er rigtig godt, at der nu er truffet en politisk beslutning".

Jørgen Ruge har arbejdet som nattevagt i sammenlagt 20 år, men skiftede den 1. august til et job som aftenvagter, blandt andet fordi nattevagterne er begyndt at påvirke hans helbred.

"Jeg har fået diabetes, og det er sværere at regulere blodsukkeret, når jeg har nattevagt. Kroppen stresser, når den ikke får nok søvn, og så stiger blodsukkeret".

Jørgen Ruge kommer derfor ikke til at skulle tage stilling til, om han vil skifte til det nye rul, men vurderer, at han ville have taget imod tilbuddet, hvis det havde været aktuelt.

"De unge kan sagtens holde til at arbejde syv nætter i træk, men når man kommer

HELBREDSTJEK UDLØSER FRIDAG

Ifølge loven skal alle, der arbejder i fast nattevagt, tilbydes et gratis helbredstjek minimum hvert tredje år. En undersøgelse blandt nattevagterne i Københavns Kommune har vist, at kun få benytter sig af det, blandt andet fordi kvaliteten af helbredstjekket er blevet betragtet som dårlig.

Fremover bliver helbredstjekket i Københavns Kommune derfor varetaget af læger, og nattevagterne bliver kompenseret med en hel fridag, når de får foretaget helbredstjek i fritiden.

lidt op i årene, er især de sidste tre nætter svære at komme igennem", siger Jørgen Ruge, der fornemmer, at initiativet generelt er blevet positivt modtaget.

"Jeg har i hvert fald hørt flere sige, at de gerne vil prøve det nye rul af, selvom der selvfølgelig også er nogle, der siger, at det ville de aldrig drømme om. Det negative fyldte meget på informationsmødet, men det handlede mest om bekymringer for, hvordan man skulle få vagtplanerne til at gå op. Det, tænker jeg, må være nogle andres problem".

ROD I VAGTPLANERNE

Eksisterende nattevagter kan blive i deres gamle rul eller prøve det nye rul af i 4-5 måneder og vende tilbage til det gamle rul, hvis de ikke trives med det nye.

Det kan derfor blive lidt af et puslespil at få vagtplanerne til at gå op, hvis der på samme afdeling er nattevagter i to forskellige rul.

"Så mangler der jo pludselig nogle dage", forklarer fællestillidsrepræsentant i SUF København Susan McAlden.

Indtil videre er problemet kun opstået i et enkelt plejecenter, der har søgt at løse udfordringen ved at sende dagvagter i nattevagter, men det giver nye problemer, mener Susan McAlden.

"Ledelsen spillede ud med en ide om, at dagvagten skulle møde kl. 7-12 og så gå hjem og sove og komme igen kl. 23, men der sagde vi kategorisk nej. Det er en delt vagt, så det kommer ikke til at ske. Vi vil i det hele taget holde øje med, hvad det her får af betydning for dagvagternes arbejdsmiljø, og vi vil kræve, at der laves særlig APV, hvis dagvagter sendes i nattevagt".

At opgaver som borddækning og lignende ikke længere må udføres om natten, kan også give nogle udfordringer, forudser Susan McAlden.

"Dag- og aftenvagterne løber jo hurtigt nok i forvejen, så hvis de skal have nye opgaver, er lederne nødt til at pege på, hvad det så er, der ikke skal gøres" mener hun.

I FOA Social- og Sundhedsafdelingen lover faglig sekretær Charlotte von Mehren, at forvaltningen vil blive

holdt op på løftet om, at nattevagterne skal løse så få opgaver som muligt.

EN GOD INVESTERING FOR HELBREDET

"Når vi ved, at jo flere opgaver der bliver løst om natten, jo mere forstyrres døgnrytmen, og jo mere belastes helbredet, er vi nødt til at handle på det. Men det skal selvfølgelig ikke belaste arbejdsmiljøet et andet sted. Hvis der er opgaver, der ikke kan flyttes fra nattevagterne på grund af manglende ressourcer i dagvagten, så ligger løsningen i flere

ressourcer, og ikke i at holde fast i et sundhedsskadeligt arbejdsmiljø om natten", siger Charlotte Von Mehren og kommer med en opfordring til nattevagterne:

"Mange af vores medlemmer har været nattevagter i mange år og trives med deres nuværende rul, så det har været vigtigt for mig, at de kunne fortsætte. Men jeg synes, at man skylder sit helbred at prøve, om man kan trives med det nye rul. Det er 4-5 måneder, der vil være godt givet ud", mener hun.

NY VIDEN OM NATTEVAGT OG SMERTER

Det er velkendt, at et arbejdsliv med nattevagt kan give øget risiko for hjertekarsygdomme, brystkræft, diabetes, demens og spontan abort. Et nyt studie viser, at natarbejde desuden øger risikoen for smerter flere steder i kroppen. Studiet, der er gennemført blandt 700 norske sygeplejersker i dag-, aften- og nattevagt viser, at nattevagterne rapporterede om mere hovedpine, mavesmerter og smerter i arme, håndled og hænder. Forskerne fandt en sammenhæng mellem søvnlængde og mavesmerter – jo kortere søvn, jo flere smerter.

DER BØR TAGES MERE HENSYN TIL GRAVIDE

En arbejdsgiver har pligt at sørge for, at arbejdet ikke medfører en risiko for gravide blandt andet ved at udarbejde en lovpligtig APV. Men det sker langt fra altid.

TEKST ANNE GULDAGER

ILLUSTRATION: COLOURBOX

Gravide kvinder er i gennemsnit sygemeldt 48 dage under deres graviditet.

Det er dyrt for samfundet, og man kunne derfor måske tro, at arbejdsgivere gjorde alt, hvad der stod i deres magt for at undgå de mange sygedage.

Graviditet er ikke en sygdom, men gravide kan være særligt udsatte for både fysisk og psykisk belastning. Arbejdstilsynet anbefaler

derfor, at der udarbejdes en særlig APV (arbejdsplads-vurdering), når en arbejdsgiver bliver bekendt med, at en medarbejder er gravid.

Alligevel viser en ny undersøgelse blandt gravide, at kun 16 procent havde fået udarbejdet en APV.

DUMT OG DYRT

Faktorer som højt arbejdstempo, stående/gående arbejde, tunge løft og skiftehold eller natarbejde har betydning for sygefraværet blandt gravide, og det vil ifølge forskerne bag undersø-

gelsen derfor have en positiv effekt, at der gennemføres en APV, så arbejdet kan tilrettelægges under hensyn til den gravide.

I FOA Social- og Sundhedsafdelingen er APV for gravide en del af handleplanen på arbejdsmiljøområdet i 2019, fortæller faglig sekretær Charlotte Von Mehren.

"Vores branche må siges at være en risiko-branche i forhold til fysisk belastning, når man er gravid. Det er derfor både dumt og dyrt, hvis man ikke tager hensyn og ender med at stå med

en sygemeldt medarbejder", mener hun.

Men kulturen på arbejdspladsen spiller også en væsentlig rolle, tilføjer Charlotte Von Mehren.

"Der er stor forskel på, hvor belastet man er af en graviditet. At man selv har kunnet køre på fuldt blus graviditeten igennem, betyder ikke nødvendigvis, at alle andre kan gøre det samme. Det er ikke kun ledelsen, men også kollegerne, der skal acceptere, at det kan være nødvendigt at tage skånehensyn i forbindelse med en graviditet".

SUNDHEDSBORGMESTER: GRAVIDE SKAL IKKE ARBEJDE OM NATTEN

Sundheds- og omsorgsforvaltningen i København tilbyder alle gravide medarbejdere med nattevagter at blive overflyttet til dag- eller aften-vagt uden at gå ned i løn.

Gravide, der arbejder i fast

nattevagt, har en øget risiko for ufrivillig abort og svangerskabsforgiftning.

Derfor har sundheds- og omsorgsborgmester, Sisse Marie Welling (SF), besluttet, at gravide medarbejdere og

medarbejdere i fertilitetsbehandling ikke længere skal arbejde om natten i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i Københavns Kommune. De vil i stedet blive tilbudt dag- eller aften-vagt og bliver

kompenseret for de manglende natstillæg under graviditeten, så det ikke bliver økonomien, der kommer til at afgøre, om de vil tage imod tilbuddet.

FAKTA OM APV

Ifølge loven skal der udarbejdes en APV (arbejdspladsvurdering) på alle arbejdspladser med 1 eller flere ansatte, dvs. også ude i borgernes hjem. APV'en skal udarbejdes mindst hvert tredje år, eller når der sker væsentlige ændringer, fx ombygning, omorganisering, nedskæring eller indførelse af ny teknologi. Arbejdsgiveren har ansvaret for, at APV'en bliver udarbejdet i samarbejde med arbejdsmiljøorganisationen/medarbejderne. Alle skal vide, hvor de kan finde den seneste APV og handleplan.

GRAVID-APV

Når din arbejdsgiver får at vide, at du er gravid, skal han/hun tage initiativ til, at der udarbejdes en APV med udgangspunkt i din graviditet. APV'en skal danne udgangspunkt for en evt. handleplan. En gravid-apv kan blandt andet indeholde følgende spørgsmål til dig:

- Oplever du, at arbejdet er tilrettelagt hensigtsmæssigt i forhold til mødetider, pauser m.m.?
- Oplever du, at der på grund af din graviditet er fysiske udfordringer forbundet med dine arbejdsopgaver (løft over 12 kg, træk, skub, smerter, kvalme e.l.)?
- Kan arbejdet organiseres, så det tager hensyn til disse fysiske udfordringer?
- Er der opgaver, du slet ikke kan varetage under graviditeten?
- Har du den fornødne tid til at imødekomme de krav, der stilles til dig i dit arbejde?
- Får du hjælp af dine kollegaer, når du har behov for det?
- Er du god til at bede om hjælp, hvis du har behov for det?
- Oplever du psykiske problemer ved dit arbejde? (stress, sårbarhed e.l.)
- Kan arbejdet organiseres, så det tager hensyn til disse udfordringer?

GODE RÅD TIL GRAVIDE

- Din arbejdsgiver skal have besked om din graviditet senest tre måneder før termin, men jo tidligere du giver besked, jo tidligere kan der tages hensyn.
- Fortæl din leder, hvordan du har det, og hvilke tanker du gør dig i forhold til at kunne holde til jobbet graviditeten igennem.
- Tal med din arbejdsmiljørepræsentant eller din tillidsrepræsentant, eller kontakt fagforeningen, hvis du oplever, at der ikke bliver taget tilstrækkeligt hensyn til dine behov.
- Lyt til din krop

Råd og regler om graviditet og barsel:

www.foa.dk/raad-regler/familieliv/gravid

ET LYTTENDE ØRE TIL NYE KOLLEGER

I Herlev Kommune har 20 social- og sundhedsmedarbejdere været på kursus for at få flere elever gennem uddannelsen og forbedre introduktionen af nyansatte.

TEKST ANNE GULDAGER

FOTO MARK KNUDSEN/MONSUN

Herlev Kommune kæmper som alle andre kommuner landet over for at skaffe uddannede hænder nok til pleje og omsorg.

Med en hurtigt voksende mangel på arbejdskraft er det ekstra ærgerligt, når elever falder fra, eller nyansatte søger væk igen. Derfor har kommunen nu taget konsekvensen og uddannet 20 mentorer, der særligt skal tage sig af, at elever og nyansatte falder godt til.

Mentorerne skal blandt andet træde til med faglig sparring, hvis der er noget, eleverne er i tvivl om. Nogle af de nye mentorer er også praktikvejledere, men de skal ikke være mentor for elever,

som de samtidig er praktikvejledere for.

"Der kan være situationer, hvor man har brug for at tale med en fagperson, som ikke samtidig skal bedømme en", forklarer centerchef for Omsorg og Sundhed, Christian Bartholdy.

Succeskriteriet for de nye mentorer er først og fremmest at mindske frafaldet blandt elever, men de har også en vigtig funktion i forhold til nyansatte og medarbejdere i virksomhedspraktik fra jobcenteret, fortæller Christian Bartholdy – "dem vil vi jo også gerne holde på", som han siger.

GLÆDER SIG TIL NY ROLLE

En af de nye mentorer er Charlotte Rosendal, social- og sundhedsassistent på Herlev-

gård Center. Hun ser frem til den nye rolle.

"Vi har ikke altid været lige gode til at tage imod nye her i huset. Nu er vi to, der kan sørge for, at nye kolleger bliver taget godt imod den første dag, og som de ved, at de kan vende tilbage til, hvis noget bliver svært", siger Charlotte Rosendal, der dog også kan se for sig, at hun kan få en rolle i forhold til mere garvede kolleger.

"Det kan indimellem være svært at tale med nogen, man er alt for tæt på, så jeg tror, det kan være godt at have en fra en anden afdeling, man kan gå til, hvis man for eksempel har haft en faglig diskussion med en kollega eller en lidt vanskelig kommunikation med en pårørende".

SKRÆDDERSYET KURSUS

Det er sosu-skolen SOSU H i Herlev, der har skræddersyet uddannelsen til Herlev Kommune.

Underviser og fastholdelseskonsulent Kira Waltz

Social- og sundhedsassistent Charlotte Rosendal er en af de 20 mentorer i Herlev, der skal stå til rådighed for nye kolleger.

Crillesen, der selv har en fortid som social- og sundhedsassistent, har i løbet af fem dage blandt andet undervist de kommende mentorer i konkrete redskaber til at stille spørgsmål og lytte uden at komme

med alle svarene selv. Desuden er kursisterne blevet undervist i vigtigheden af at have fokus på, at mennesker lærer forskelligt, og hvordan man kan støtte op om et menneskes udvikling med udgangspunkt i den

enkeltes ressourcer og kompetencer.

Centerchef Christian Bartholdy oplyser, at der i forbindelse med næste forhandling af lokal løn vil blive forhandlet et funktionstillæg til mentorerne.

LIFTEN STÅR OG SAMLER STØV MENS HANDICAPHJÆLPEREN SLIDES OP

Hvis en borger ikke vil liftes, er der ikke meget den enkelte handicaphjælper kan gøre for at beskytte sig selv og sin ryg. Fagforeningen forsøger at få Arbejdstilsynet til at tage emnet op.

TEKST ANNE GULDAGER

ILLUSTRATION

KAMILLA WICHMANN

Klaus løfter 600-900 kg. på en arbejdsdag.

Han er hverken flyttemand eller brolægger, men er handicaphjælper i et hjem, hvor der ikke er en lift, og hvor Klaus derfor selv må løfte en borger på 55 kg. 12-16 gange pr. dag.

Der er ellers masser af plads til en lift, både på badeværelset og i soveværelset, hvor hovedparten af de mange løft foregår. Der er også visiteret til lift, men liften står opmagasineret, fordi den borger, Klaus arbejder for, ikke bryder sig om at blive liftet.

"Det er krænkende og

ydmygende, mener borgeren. Da jeg påtalte, at de mange løft gik ud over min ryg, lød svaret, at den pågældende hellere ville skifte handicaphjælper en gang om året end lade sig krænke og ydmyge i sit eget hjem", fortæller Klaus.

Klaus har rejst sagen for den private virksomhed, der har arbejdsgiveransvaret på vegne af borgeren, men heller ikke det har hjulpet.

"De siger bare, at sådan er vilkårene. De vil ikke miste kunden".

Derfor har også Arbejdstilsynet fået en opringning fra Klaus, men her lød svaret, at tilsynet havde så mange opgaver, at man ikke havde mulighed for at prioritere en sag, der kun vedrører en enkelt ansat.

MISVISENDE APV

Klaus er ikke den eneste hjælper i hjemmet, men han står lidt alene med sin frustration, føler han. I den APV, hjælperne har gennemført, svarer man ifølge Klaus på, om man anvender de hjælpemidler, der er til rådighed, men da liften står opmagasineret og altså netop ikke er til rådighed, bliver svarene misvisende.

"Et par af de andre siger bare, at sådan har vi altid gjort, og at der ikke er noget at gøre ved det. Og to er så nye, at de ikke tør sige noget, selvom de nok er enige med mig", mener Klaus, hvis følelse af frustration og afmagt vokser for hvert løft.

Ifølge arbejdsmiljøloven er det arbejdsgiverens ansvar,

at arbejdsforholdene er sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarlige. Også selvom enkelte af arbejdsmiljølovens bestemmelser er sat ud af kraft, fordi arbejdet foregår i brugerens private hjem.

Hjælperen har omvendt pligt til at udføre opgaverne forsvarligt ved at bruge de tildelte hjælpemidler og gøre arbejdsgiveren opmærksom på, hvis der er forhold, der belaster helbredet.

Med andre ord er det ikke til diskussion, at Klaus skal kunne udføre sit arbejde uden at belaste sin ryg, men han er indtil videre kommet til kort, når han har forsøgt at få lov til det.

DEBAT PÅ FOLKEMØDE

Historier, som den Klaus

fortæller, er ikke usædvanlige.

Derfor tog faglig sekretær i FOA Social- og Sundhedsafdelingen Maria Kim Konstantinidou ordet under en debat om fremtiden for hjælperordningerne på Folkemødet, der i juni måned fandt sted på Bornholm.

I debatten, der bar titlen "De ufaglærte, velfærdssamfundets glemte guld", diskuterede panelet blandt andet, om kompetenceudvikling af hjælperne vil være en forudsætning for også fremover at kunne rekruttere dygtige medarbejdere til området.

Maria Kim Konstantinidou indskød fra tilhørerpladserne, at også et godt arbejdsmiljø er en forudsætning i konkurrencen om de dygtige medarbejdere. ► ► ►

► ► ► bejdere, og at arbejdsmiljøet for handicaphjælperne ikke altid er lige sundt.

Hertil svarede landsformand for Dansk Handicap Forbund, Susanne Olsen, at hun var "meget enig".

"Der kan være brodne kar alle steder. Vi ved godt, at det er der også hos os, og det er noget, vi taler om", sagde hun, men afviste, at problemet er stort.

"Der hvor tingene ikke fungerer, er der en stor gennemstrømning, og så bliver det meget synligt", mente hun.

Også divisionsdirektør i DUOS, Sofus Rossing sad i panelet. DOUS er en privat virksomhed, der varetager arbejdsgiveransvaret for hjælpere på vegne af brugere og derfor blandt andet har

ansvar for, at love og regler bliver overholdt.

Sofus Rossing mente, at selvom det siden 2009 har været lovpligtigt at lave APV i hjemmene, har det ikke løst alle arbejdsmiljøproblemer på området.

"Vi er ikke i mål, og det er en udfordring, at arbejdet foregår i borgernes private hjem", konstaterede han.

ARBEJDSSTILSYNET MÅ PÅ BANEN

Faglig sekretær Maria Kim Konstantinidou erkender, at der ikke er meget, fagforeningen umiddelbart kan gøre for at hjælpe Klaus i den akutte situation, men at fagforeningen arbejder sammen med Forbundet FOA for generelt at forbedre handicaphjælpernes vilkår.

HVORDAN ER DIT ARBEJDSMILJØ?

FOA Social- og Sundhedsafdelingen ønsker at løfte en sag om gråzonerne i handicaphjælpernes arbejdsmiljø over for Arbejdstilsynet. Hvis du er handicaphjælper og føler dig alene med et arbejdsmiljøproblem, hører fagforeningen derfor gerne fra dig. Arbejdstilsynet får flere henvendelser, end ressourcerne rækker til og har derfor tilkendegivet, at de kun kan gå ind i sagen, hvis den vedrører flere, og det er derfor vigtigt at samle så mange eksempler som muligt.

Henvend dig til arbejdsmiljøkonsulent Sanne Vængebo Mogensen, samo@foa.dk, tlf. 46972194. Alle henvendelser vil blive behandlet fortroligt.

"Desuden vil vi forsøge at tage Arbejdstilsynet på ordet", tilføjer hun. "Arbejdstilsynet har sagt til os, at de vil se på sagen, hvis vi kan finde nogle flere eksempler, så det prøver vi nu. Vi ved, at Klaus ikke er den eneste handicaphjælper, der er blevet fanget i en arbejdsmiljømæssig gråzone".

Maria Kim Konstantinidou opfordrer derfor andre handicaphjælper i en lignende situation til at henvende sig til fagforeningen.

Klaus er ikke det rigtige navn på den handicaphjælper, der optræder i artiklen. Navnet er redaktionen bekendt.

NETVÆRK PÅ PAUSE

I 2017 tog FOA Social- og Sundhedsafdelingen initiativ til et netværk for handicaphjælper. Målet var samle og organisere handicaphjælperne for at stå stærkere i kampen for bedre forhold.

Møderne, hvor handicaphjælperne har delt erfaringer fra deres arbejdsliv, har dog ikke hver gang opnået den store tilslutning, og netværket har derfor været sat på pause

i første halvdel af 2019. I løbet af efteråret tages møderne op igen, og første møde med arbejdsmiljø på dagsordenen annonceres i fagforeningens nyhedsbrev og på www.foa.dk/sosu-aktiviteter

Har du ideer til emner for møder i netværket, kan du skrive til faglig sekretær Maria Kim Konstantinidou på makk@foa.dk

NY OVERENS- KOMST FOR **PRIVAT- ANSATTE** I 2020

I foråret 2020 skal ansatte på det private område have nye overenskomster, og løn-, ansættelses- og arbejdsvilkår skal derfor til forhandling.

De første medlemmer har allerede indsendt deres ideer til krav, og alle input er vigtige og velkomne.

Send dine krav til
survey@foa.dk

HUSK NÅR DU SKIFTER JOB

Husk at få oplyst, hvem der er din nye tillidsrepræsentant, hvis vedkommende ikke deltager i ansættelses-samtalen. Kontakt tillidsrepræsentanten, inden du skriver under på kontrakten, så du er sikker på at få den rigtige løn fra starten.

FOTO: COLOURBOX

” Det lyder mærkeligt, at skærmbesøg hos borgeren skulle give mere nærvær. Så bliver jeg bekymret for, hvad det er for nogle rammer, medarbejderne i hjemmeplejen har, når de ikke sidder ved skærmen.

*Christine Swane, direktør EGV,
i en debat på Folkemødet*

KAN DU LÆSE OG FORSTÅ DIN **LØNSEDEL?**

Deltag i fagforeningens løncafé og få gennemgået en fiktiv lønseddel og viden om de grundlæggende regler i overenskomsten.

- **Løncafé for offentligt ansatte:** 30 oktober kl. 15.30-17.00
- **Løncafé for privatansatte:** 6. november kl. 15.30-17.00

Tilmeld dig på www.foa.dk/sosu-aktiviteter

FOTO: COLOURBOX

FAGLIG STOLTLED PÅ FØDEGANGEN

Anita Slovic elsker sit arbejde på fødegangen på Hvidovre Hospital, selvom hverdagen langt fra altid er baby-lyserød.

TEKST ANNE GULDAGER

FOTO MORTEN RODE/MONSUN

Social- og sundhedsassistent Anita Slovic har ikke tal på, hvor mange børn hun har set komme til verden. Men det er mange.

Fødegangen på Hvidovre Hospital er Danmarks største med ca. 7.500 fødsler pr. år. Og Anita Slovic eller en af hendes 16 kollegaer assisterer ved hver eneste fødsel og alle akutte kejsersnit.

Det er social- og sundhedsassistenterne, der tørrer barnet af og sørger for, at det straks får en varm dyne. Det er dem, der noterer fødselstidspunktet og melder til sekretæren, så barnet straks bliver oprettet i CPR-registret, og det er dem, der anlægger IV-adgang og tager blodprøver.

Hvis det under fødslen har været nødvendigt at lægge

en sugekop, assisterer social- og sundhedsassistenten og holder regnskab med, hvor lang tid koppen har siddet, og hvor ofte lægen trækker i den.

Det er også social- og sundhedsassistenten, der analyserer blod fra navlestrengen for eksempelvis at finde ud af, om barnet har manglet ilt under fødslen. Og det er ofte en social- og sundhedsassistent, der hjælper til, når barnet lægges til brystet første gang.

Sygeplejersker er der ingen af på fødegangen, hvilket ofte undrer udenforstående, når Anita Slovic fortæller om sit arbejde.

Men som hun siger: "Hvorfor skulle der være det? Vi har jo kompetencerne".

STÆRKT SAMMENHOLD

Ifølge Anita Slovic har fødeafdelingen på Hvidovre Hospital ry for at være et sted med

et meget fladt hierarki, hvor man ikke går så meget op i, hvem der er henholdsvis læge, jordemoder eller social- og sundhedsassistent. Her hjælper man hinanden på tværs af fag, lytter til hinanden og ikke mindst støtter hinanden, når det er svært.

"Jeg har aldrig været et sted med så godt et sammenhold", erklærer hun.

"Jeg tror sammenholdet er så stærkt, fordi vi står i de situationer, vi gør. Vi er gode til at give hinanden et kram, når vi kan se, at der er en, der har brug for det".

Selv glemmer Anita Slovic aldrig, første gang hun stod med et dødt barn, heller ikke selvom der har været nogle stykker siden.

"Det sværeste er at se forældrenes sorg. Det gør ondt hver eneste gang, og ofte står vi på stuerne og må lade tårerne løbe".

Heldigvis er der også ►►

Når en lille pige kommer til verden på Hvidovre Hospital, sættes der et lysegrønt blad på livets træ. De mørkegrønne blade er drengebørn, æblerne er tvillinger og de hvide blomster hjemmefødsler. De blå sommerfugle symboliserer de børn, der ikke lever ved fødslen.

► ► ► glædestårer, som da et par for nylig blev forældre efter at have kæmpet i over 10 år.

"Selv under fødslen turde kvinden ikke tro på, at hun skulle være mor nu. Hun gik helt ind i sig selv og gentog, at der ikke var et barn. Da hun sad med barnet i armene, var det umuligt ikke at knibe en tåre", fortæller Anita Slovic.

"Folk spørger tit, om jeg aldrig bliver træt af fødsler, men det er jo så specielt hver gang. Og det er så stort, at jeg får lov at være med".

VOLDSOMME OPLEVELSER

I øjeblikket er afdelingen i gang med et generations-skifte, fortæller Anita Slovic. En gruppe social- og sundhedsassistenter, der har været på afdelingen i en lang årrække går i disse år på pension, og der skal ansættes nye.

Afdelingen har ingen problemer med at tiltrække ansøgere, men Anita Slovic, der som tillidsrepræsentant deltager i ansættelsessam-

Med en blodprøve fra navlestrengen kan social- og sundhedsassistent Anita Kovic blandt andet analysere, om barnet har fået tilstrækkelig ilt under fødslen.

ARBEJDSMILJØPRISEN 2019

I april fik fødegangen på Hvidovre Hospital Arbejdsmiljøprisen 2019 for sin introduktion og oplæring af nyansatte jordemødre. I begrundelsen lød det blandt andet, at afdelingen er et godt eksempel på, at det svarer sig at prioritere en god modtagelse af nye medarbejdere – for den enkelte og for arbejdspladsen som helhed.

talerne, oplever, at det ikke er alle, der har sat sig ind i, hvad det vil sige at arbejde på en fødeafdeling.

"Nogle tror nok, at vi går rundt med nyfødte børn dagen lang, og at det hele er lyserødt. Men det er jo også treholdsskift og voldsomme oplevelser, hvor vi står med

døde børn og triste skæbner", fortæller Anita Slovic, der på sin allerførste vagt som timeafløser stod i en af de voldsomme oplevelser.

"Alt var gået fint, men så begyndte kvinden at bløde. Vi søbede rundt i blod. Heldigvis endte historien godt, men i lang tid bagefter

var jeg bange for, hvilket syn der ville møde mig, når der blev trykket alarm”.

Den utryghed er væk nu, og i dag er udløser alarmerne nogle helt andre følelser.

”Når der bliver trykket alarm, kaster alle alt, hvad de har i hænderne, og løber.

Alle ved, præcis hvad de skal, og arbejder sammen som en maskine. Det gør mig stolt”.

HÅRDT TREHOLDSSKIFT

Egentlig ville Anita Slovic gerne have været jordemoder, men i dag er hun ok med, at hun ikke læste videre.

”Vi laver næsten det samme, men har for eksempel ikke 12-timers vagter ligesom jordemødrene”, siger hun, men indrømmer, at det er hårdt at arbejde i treholdsskift.

”Men alle arbejdspladser rummer jo en eller anden

form for udfordringer, og jeg elsker alt andet ved det her job. Det er en passion, der er svær at beskrive. Jeg er glad hver eneste dag, når jeg går på arbejde”.

Da Marie fik nok

I år er det 120 år siden, Marie Christensen fik nok og kaldte til stiftende generalforsamling i Københavns Tjenestepigeforening. Det er det fundament FOA Social- og Sundhedsafdelingen står på, så de 120 år skal selvfølgelig fejres.

TEKST ANNE GULDAGER

FOTO ARBEJDERMUSEET

Marie Christensen var ikke den første tjenestepige, der fik nok. Men hun var den første, der lykkedes med at samle andre tjenestepiger i et samlet oprør mod forhold, der med nutidens øjne nok ville blive beskrevet som slavelignende.

Marie Christensen havde siden konfirmationsalderen tjent i skiftende husholdninger, og oprøret havde spiret i hende længe, da hun i 1899 besluttede, at nu var det simpelthen nok.

Tjenestepigerne var svære at samle til møder, fordi de var spredt på så mange forskellige arbejdspladser, hvor de ofte arbejdede til langt ud på aftenen, men det lykkedes Marie Chri-

stensen at samle de første 30 til stiftende generalforsamling i Københavns Tjenestepigeforening.

Foreningen fik Marie Christensen som formand, og i dens første program fra 1899 lød blandt andet krav om faste løn- og arbejdsvilkår og ophævelse af Tyendeloven, der gav arbejdsgiverne ret til at slå deres tjenestefolk.

Foreningen blev senere landsdækkende, og havde Marie Christensen forblev formand indtil 1927.

Senere blev foreningen til Husligt Arbejderforbund, der efter en sammenlægning med Dansk Kommunal Arbejderforbund blev til FOA.

120-året for det stiftende møde i 1899 er derfor en af de helt store milepæle i FOAs historie, som fagforeningen fejrer med en begivenhed på Arbejdermuseet i København den 30. oktober 2019.

Fejring på Arbejdermuseet

Kom med, når fagforeningen den 30. oktober 2019 kl. 16-20 fejrer 120-året for stiftelsen af Københavns Tjenestepigeforening på Arbejdermuseet.

Orkesteret Side by Side spiller op, og ind imellem er der korte oplæg om kvinder og arbejdstid, Marie Christensens betydning og perspektiver for fremtiden.

Deltagelse koster 50 kroner, der inkluderer kaffe og kage ved ankomsten og senere sandwich, øl og vand. Læs mere og tilmeld dig på www.foa.dk/sosu-aktiviteter

Vel mødt!

VALG TIL BESTYRELSEN

Hvis du vil være med til at lede fagforeningen, er muligheden der, når der på FOA SOSUs generalforsamling i november blandt andet skal vælges to faglige sekretærer og hele fem bestyrelsesmedlemmer.

TEKST ANNE GULDAGER

FOTO MARK KNUDSEN MONSUN

Når fagforeningen den 20. november slår dørene op og inviterer inden for til generalforsamling, er der som sædvanligt valg på dagsordenen.

Både faglig sekretær Janine Almy og Eva D'Artibale Lorenzen er på valg, og det samme er bestyrelsesmedlemmerne Kate Blumensaadt

Flenting, Lisbeth Glaven og Laila Marie Hansen. Alle modtager genvalg. Derudover har bestyrelsesmedlemmerne Vibeke Jensen og Elsebeth Bjørnkjær meddelt, at de fratræder. Valget til disse poster vil være for to år, frem til næste ordinære valg i 2021.

Også revisorsuppleant Charlotte Christiansen og fanebærersuppleant Heidi Kelm Jensen er på valg. Begge genopstiller, mens 2. supple-

ant til bestyrelsen, Christina Risberg Müller, der ligeledes er på valg, ikke genopstiller.

FAGLIG SEKRETÆR

Som en af fagforeningens fire faglige sekretærer indgår man i den daglige, politiske ledelse og har sin arbejdsplads i fagforeningen. De faglige sekretærer deler en række forskellige politiske ansvarsområder og er bindeled mellem fagforeningen og fællestillidsrepræsentanterne. Som faglig sekretær er man valgt for fire år.

BESTYRELSESMEDELM

Bestyrelsen har det overordnede politiske ansvar mellem generalforsamlingerne. Som medlem af bestyrelsen repræsenterer man alle medlemmer og ikke sin arbejdsplads eller sektor. Bestyrelsesmedlemmer er normalt

valgt for fire år. I bestyrelsens arbejde deltager desuden to suppleanter, valgt for to år.

REVISOR

Fagforeningen har to valgte revisorer samt en revisor-suppleant. Som valgt revisor deltager man i bestyrelsens behandling af budget og regnskaber. Revisorerne er valgt for fire år, suppleanten for to år.

FANEBÆRER

Fanebæreren er den officielle bærer af FOA SOSUs fane ved diverse begivenheder i fagforening og forbund samt ved demonstrationer og lignende. Fanebæreren er valgt for fire år, suppleanten for to år.

OPSTILLING

Alle medlemmer, der ikke er fuldt ud overgået til en offentlig pension kan stille op til de ledige poster. Du skal meddele skriftligt, hvilken post du opstiller til, enten pr. email til gfsosu@foa.dk eller med posten til FOA Social- og Sundhedsafdelingen, Godthåbsvej 15, 2000 Frederiksberg. Meddelelsen skal være fremme i fagforeningen senest den 23. oktober kl. 12.

Læs mere om den nuværende fordeling af ansvarsområder i politisk ledelse: www.foa.dk/afdelinger/sosu/om-os/politisk-ledelse

På valg, bl.a.: Øverst fra venstre: Janine Almy, Eva D'Artibale Lorenzen.

Nederst fra venstre: Kate Blumensaadt Flenting, Lisbeth Glaven og Laila Marie Hansen

INDKALDELSE TIL GENERALFORSAMLING 2019

**Der indkaldes til generalforsamling i FOA Social- og Sundhedsafdelingen
onsdag den 20. november 2019 på Scandic Copenhagen, Vester Søgade 6, København V.
Alle medlemmer er velkomne.**

PROGRAM

- Kl. 15.30–16.45:** "Markedsplads" – mød din fagforening. Tal med en sagsbehandler, mød a-kassen, arbejdsmiljøkonsulenten, hør om medlemshvervning, få en snak med Pensam og meget mere.
- Kl. 16.45–17.45:** Spisning – julebuffet
- Kl. 17.45:** Generalforsamling

DAGSORDEN:

1. Velkomst
2. Godkendelse af forretningsorden
3. Valg af dirigenter
4. Valg af stemmeudvalg
5. Beretning
6. Vedtagelse af arbejdsprogram
7. Budget og fastsættelse af kontingent
8. Indkomne forslag
9. Lovforslag
10. Valg

Man skal være til stede under det enkelte dagsordenspunkt for at kunne afgive sin stemme.

Valg. Bestyrelsesmedlemmerne Elsebeth Bjørnkjær og Vibeke Jensen har valgt at trække sig. Desuden er følgende på valg: Faglig sekretær Janine Almy, faglig sekretær Eva D'Artibale Lorenzen, bestyrelsesmedlem Kate Blumensaadt Flenting, bestyrelsesmedlem Lisbeth Glaven, bestyrelsesmedlem Laila Marie Hansen, 2. suppleant til bestyrelsen Christina Risberg Müller (genopstiller ikke), revisorsuppleant Charlotte Christiansen og fanebærersuppleant Heidi Kelm Jensen.

Som medlem kan du stille op, med mindre du er holdt op med at arbejde og fuldt ud overgået til en offentlig pension.

Læs mere om valg på modstående side.

Forslag – herunder lovforslag og forslag til valg – der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være fagforeningen i hænde senest den 23. oktober kl. 12. Sendes til gfsosu@foa.dk eller med posten til FOA Social- og Sundhedsafdelingen, Godthåbsvej 15, 2000 Frederiksberg, att: politisk konsulent Eskild Høegh-Andersen. Forslag offentliggøres efterfølgende på foa.dk/sosu og udsendes med fagforeningens nyhedsbrev.

Tilmelding til generalforsamlingen skal ske på www.foa.dk/sosu-gf19 eller ved henvendelse til Hanne Jensen på telefon 4697 2200.

Skriftlig beretning, inklusiv forslag til arbejdsprogram og budget offentliggøres på www.foa.dk/sosu i uge 41 og udkommer som tillæg til næste nummer af FOA SOSU, der udkommer i uge 45.

AMBASSADØRER VED ET TILFÆLDE

Ida Kindberg Stampe og Nikita Landsberg Kristoffersen har vist sosu-faget frem i både aviser, på tv, på folkeskoler og ikke mindst på scenen i Bella Centeret.

TEKST OG FOTO ANNE GULDAGER

Man skal ikke spørge ret meget, før Ida Kindberg Stampe og Nikita Landsberg Kristoffersen begynder at fortælle om deres fag, og hvorfor de holder af det.

Uden egentlig at ville det selv er de to social- og sundhedsassistentelever blevet en slags ambassadører for faget, og de stiller beredvilligt op, når deres skole, SOSU H i Brøndby (tidligere SOSU C), beder om hjælp.

De har været interviewet sammen og hver for sig til aviser og tv. Ida har medvirket i en video, og Nikita har holdt foredrag for både elever, forældre og lærere på flere folkeskoler. Og sidste år stod de på scenen i Bella Centeret under regionsmesterskaberne i SOSU Skills.

Alt sammen for at vise faget frem og overbevise andre unge om at gå den vej, de selv har valgt.

SOSU SKILLS

I SOSU Skills konkurrerer assistentelever i deres fag. Den indledende runde er skolemesterskaberne, herefter går vinderne fra de enkelte skoler videre til regionsmesterskaberne, og til sidst kåres vinderen i DM i SOSU Skills. Den 16.-18. januar 2020 finder DM i Skills sted i København.

FAGETS EGEN SKYLD

"Jeg oplever, at de unge er nysgerrige, og at de ikke ved ret meget om, hvad vi laver. Mange bliver overraskede, når de hører, at vi også er i psykiatrien og på hospitalerne", siger Nikita Landsberg Kristoffersen og tilføjer, at det til dels er fagets egen skyld, at dets image er præget af uvidenhed og fordomme.

"Der bliver snakket meget om normeringer og om, hvor travlt vi har, og jeg tror, vi glemmer at fortælle om alle de gode og spændende oplevelser", mener hun.

Fordommene trives dog ikke kun uden for faget, men også indenfor, mener Ida Kindberg Stampe.

"Fra mine venner synes jeg, at jeg mest møder anerkendelse for, at jeg har valgt det her fag. De har måske ikke selv lyst, men de anerkender mig for det. Men når jeg fortæller til kolleger, at jeg godt kunne tænke mig at arbejde på geriatrisk af-

deling, så siger de, at det ikke er andet end vask og pjask. Der er meget fagsnobberi hos os selv, hvor de fleste helst vil noget med medicin og sår".

SVÆRT AT VÆLGE

Når de to afslutter deres uddannelse til november, håber Ida at blive ansat i enten en hjemmepleje eller på en hospitalsafdeling.

"Det er svært at sige, hvad jeg helst vil. Jeg kan supergodt lide hjemmeplejen, fordi hverdagen er afvekslende, og der er stor selvstændighed og ansvar. Men jeg kan også godt lide det kortere, mere komplekse patientforløb på hospitalerne", forklarer hun.

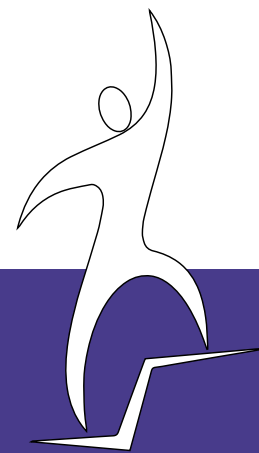
Nikita ved allerede nu, at hun den 1. december er fastansat på det rehabiliteringscenter, hvor hun er i sin sidste praktik.

"Rehabiliteringscenteret er super spændende. Både fordi der er så mange succeshistorier, og fordi man har det tværsektorielle samarbejde med praktiserende læge og hospital", mener hun.

GØR EN FORSKEL

Til sidst bliver Ida og Nikita bedt om at fortælle en af de gode oplevelser fra hverdagen.

"Jeg arbejdede i psykiatrien på et bosted for at aktive

ROLLE-MODELLER

En katastrofal mangel på sosu-uddannede truer. Faget har mere end nogen sinde brug for positiv omtale og for, at nogle stiller sig op og fortæller de gode historier. Nogle, de unge kan spejle sig i og tænke "sådan en vil jeg også være". "SOSU Skills" og "Velfærdens Talent 100" er med til at få rollemodellerne frem i lyset.

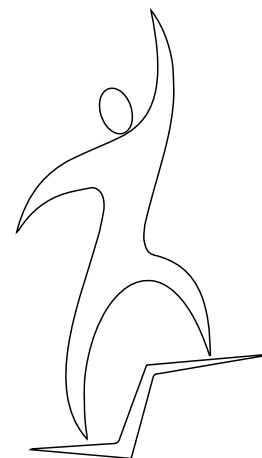
misbrugere. Psykiatrien er super spændende, men det er også hårdt, fordi man bare giver og giver uden at få ret meget igen. Jeg havde en psykisk syg borger, der brugte al sin tid og alle sine penge på at sniffe og fixe, men på min sidste dag kom han og sagde, at det var lykkedes ham at spare 50 kroner op, så vi kunne gå sammen på kebabben. Det rørte mig virkelig", fortæller Nikita.

"Jeg kan ikke lige komme i tanke om en enkelt oplevelse", siger Ida. "Det er mere det, at man kan tage uniformen af og tage hjem med en følelse af at have gjort en forskel. Hver eneste dag".

ENERGISK TALENT MED OVERBLIK

Anja Vittarp er trods sine kun 23 år allerede mange gange blevet spurgt, om hun har ambitioner om at blive leder. Ambitioner har hun masser af, men de handler mest om at være en dygtig social- og sundhedsassistent og en god kollega.

TEKST ANNE GULDAGER

Social- og sundhedsassistent Anja Vittarp nåede kun at have en enkelt måned som nyansat basisassistent på Plejecentret Kastanjehusene i København, før hun blev spurgt, om ikke hun havde lyst til at blive teamkoordinator.

Det sagde hun ja til og er derfor trods sine kun 23 år sparringspartner for afdelingslederen i "D-huset", som afdelingen hedder. Hun tager uniform på sammen med sine kolleger hver dag og er en del af den daglige pleje, men har derudover et særligt ansvar for at sikre kvaliteten og gå forrest, når der skal implementeres og udvikles nyt.

"Jeg tror, jeg blev spurgt,

om jeg ville være teamkoordinator, fordi de opgaver, der ligger i funktionen, var mange af dem, jeg tog naturligt", mener Anja Vittarp, der i foråret fik en ekstra anerkendelse som et af årets 100 velfærdstalenter udvalgt af pensionsselskabet Pensam og FOA Ungdom.

VIL IKKE VÆRE LEDER

Anja Vittarp beskriver sig selv som "et kasse menneske" med hang til struktur og et talent for organisering. Flere gange er hun blevet spurgt, om ikke det skal føre i retning af en lederstilling, men umiddelbart er det ikke ledelse, der trækker.

"Jeg er blevet spurgt om det utroligt mange gange af både gamle og nuværende kolleger, men jeg kender min

leders opgaver, og jeg har ikke lyst til at bytte", griner hun.

"Da jeg blev teamkoordinator gjorde jeg meget ud af, at det ikke gjorde mig til leder. Jeg er en kollega, og jeg får lov at være en kollega".

Det betyder dog ikke, at hun ikke har en holdning til, hvordan man bør lede, og hun har prøvet både utrolig dårlig og rigtig god ledelse, fortæller hun.

"Min nuværende leder er den mest fantastiske leder i verden. Hun viser os tillid og er interesseret i at lære mig og mine kolleger at kende som mennesker".

BLEVET BEDRE TIL AT HOLDE FRI

Det var en af Anja Vittarps kolleger, en nattevagt, der nominerede hende som et af de 100 velfærdstalenter, blandt andet med ordene "en fantastisk, ung kollega med et stort overblik, som er dygtig og kompetent og arbejder energisk".

"Jeg har altid arbejdet meget og ofte haft mere end ét job. På et tidspunkt blev det lidt for meget, fordi jeg sagde ja til for mange opgaver og blev for tilgængelig hjemme. Men jeg er blevet bedre til at holde fri, og sidste år havde jeg for første gang nogen- sinde tre ugers sammen- hængende ferie", siger Anja Vittarp, der dog understreger, at hun mener det, når hun siger til kolleger, at de bare kan ringe.

"Jeg ved, at det gør en stor forskel for eksempel for en nyansat, at der er en, man kan spørge, hvis man kommer i tvivl. Det forstyrrer mig ikke at blive ringet op, og jeg kan sagtens finde tilbage til at holde fri bag- efter".

VELFÆRDENS TALENT 100

Pensionsselskabet Pensam og FOA Ungdom udvælger hvert år 100 unge ansatte i hjemmeplejen, psykiatrien, dagsinstitutioner og andre velfærdsområder fra hele landet, nomineret af kolleger og ledere. De udvalgte får titlen som Velfærdens Talent 100.

FLERE KAN KOMME PÅ FULD TID

En af de mange debatter på Folkemødet på Bornholm diskuterede blandt andet omfanget af sosu-personale på deltid. En tilhører fortalte, hvordan hun efter flere år havde fået kæmpet sig op på 32 timer, men ønskede fuld tid.

I panelet sad direktør for sundhed- og omsorg i Høje Taastrup, Charlotte Markusen, der benyttede anledningen til at komme med en opfordring: "Jeg synes, du skulle søge et job i Høje Taastrup". Ifølge Charlotte Markussen er

den eneste grund til, at Høje Taastrup opslår sosu-stillinger på deltid, at man ellers ville være bange for at miste ansøgere. Alle vil kunne forhandle sig til fuld tid, uanset hvad der stod i stillingsopslaget, lovede hun.

Fagforeningen opfordrer alle, der ønsker at komme op i tid til at teste, om kommunernes indbyrdes kamp om arbejdskraften betyder, at det samme gør sig gældende andre steder.

FOTO: COLOURBOX

5 GODE RÅD OM HÅNDEKSEM

- Brug handsker ved vådt arbejde, men så kort tid som muligt.
- Brug varme handsker udendørs om vinteren.
- Vask hænder i køligt vand. Skyl og tør dem godt.
- Brug desinfektionsmidler i stedet for sæbe, når hænderne ikke er synligt snavsede.
- Anvend creme med højt fedtindhold og uden parfume.

Mere end hver femte på arbejdsmarkedet har problemer med huden. Det viser en ny undersøgelse fra Forskningscenter for Arbejdsmiljø. Tallet har stort set ikke ændret sig siden 2012, og antallet af anmeldte arbejdsbetingede hudsygdomme er fordoblet de seneste 10 år. Særligt yngre kvinder er ramt.

Kilde: Magasinet Arbejdsmiljø

HANDICAPHJÆLPER, HUSK TILLÆG FOR REJSER

Er du handicaphjælper og ansat i en virksomhed med overenskomst, har du ret til et tillæg, når du ledsager en borger i forbindelse med ferie, konference, indlæggelse e.l. af over 24 timers varighed.

Foruden sædvanlig løn, når du arbejder under

opholdet, inklusive den fulde rejsetid, er du ifølge overenskomsten berettiget til et tillæg på 251,33 kroner pr. dag på hverdage og 502,65 kroner på søn- og helligdage. Du skal desuden have betalt rejseudgifter, kost og ophold.

DEN KRÆNKEDE BESTEMMER, HVOR GRÆNSEN GÅR

Det er ikke længere et krav, for at Arbejdstilsynet kan gribe ind over for krænkelse som for eksempel mobning og seksuel chikane fra kolleger på arbejdspladsen, at krænkelse har fundet sted gennem længere tid. Også enkeltstående handlinger, der opleves som krænkende af den, det er gået ud over, kan anmeldes.

Illustration: Colourbox

HJEMMEHJÆLPEREN ER ÆLDRE END BORGERNE

Anna-Lise Bundgaard har trods sine 74 år ingen planer om at stoppe med sit arbejde som hjemmehjælper i Gentofte Kommune.

TEKST OG FOTO ANNE GULDAGER

Farvel og tak. Sådan lyder det ofte til fleksjobbere, når de fylder 65 år, og fleksjobordningen udløber.

Men ikke i Anna-Lise Bundgaards tilfælde.

Anna-Lise Bundgaard, der er hjemmehjælper i Gentofte Kommune, ville nemlig gerne blive ved med at arbejde, og da arbejdspladsen også meget gerne ville beholde hende, fik hun en aftale om, at hun kunne fortsætte på halv tid på almindelige vilkår

i stedet for at skifte fleksjobbet ud med en tilværelse som pensionist.

Det er efterhånden ved at være længe siden, og i dag er Anna-Lise Bundgaard 74 år. Men selvom hun dermed er ældre end nogle af de borgere, hun hjælper, har hun stadig ingen planer om at gå på pension.

"Hvorfor skulle jeg det? Jeg er glad for mit job og har et meget nært forhold til de borgere, jeg kommer hos; de bliver jo næsten familie. Jeg elsker mit job og er også i ret god form. Jeg kan godt være

lidt træt om morgenen, men det går over, lige så snart jeg kommer på arbejde".

HÆKLETØJ OG KAMPSPORT

Anna-Lise Bundgaard sidder sjældent stille men er ofte på farten mellem jobbet i Gentofte, lejligheden i Brøndby Strand og kolonihaven på Amager, og hun har en cykel hvert sted.

Hun tæller skridt og dyrker yoga hver dag hjemme i stue, og i årenes løb har hun dyrket både Tai Chi QiGong og sågar kampsporten Kung Fu.

"Jeg var i 50'erne, da jeg fik

lyst til at starte til Kung Fu og blev meget overrasket, da det viste sig, at jeg var eneste kvinde blandt 17 unge mænd", griner Anna-Lise Bundgaard, der holder hænderne beskæftiget ved at hækle, når hun for en sjælden gangs skyld er nødt til at sidde stille.

Hækletøjet er ofte trøstmus til kollegernes børn, og apropos mus, er det længe siden, Anna-Lise Bundgaard til en MUS-samtale er blevet spurgt, hvornår hun har tænkt sig at holde op med at arbejde.

"Det har de vist opgivet", griner hun.

SOSU-kryds

							DIGTE-KUNST	STÆVNE	VALUTA	OPFØRER		KILDE		TUD		FINDER STED D. 20/11
						FOA-MEDLEM							BUNDT SKRÅNING			
						BRÆNDSTOF				4	PUSTE SPIL					
						TONE		SLEM LED				SORBET SLÅ			STRAKS	
										FINT TRÆ			SOLO KANTER			
FOA-JOB		MUSE-UM	FEM	FARTØJ		HOT ILD-STED			GADE VALUTA						MÅLER MIDT I WIEN	
KLODSEDE					3		SYNKE-BESVÆR TALORD				6					
NUS			ISNE FALLIT					PLADE FOR-FATTER			BAG-VÆRK NEDBØR					9
500		OFFICE-REN STED-ORD							11	HÆNDE BYBOER			8	UDBRUD KANTON		
HOVED-PART				GRINE NÆSTE			100 LEVE		EN I BOSTON 56				HIMMEL-SYN FISK			
101		VÆKST IDET					FLAMME					PERIODE START-SKUD			OVER-HOVED	
			ISHUS VÆSEN					JAG GRINET			BEKLÆDNING LAND					
FOSFOR	FRA TONE		1	HEDE F SPORTS-GREJ				STREG INDTOG					FILTER	GL. Å		
EKSA-MEN		KUNNE VEJ-VISER							TYPE SKØN					STÆVNE VIRKE		
STRESS		12	GUD			PART ANONYM										
LIGA-TUR	SKRIVER UDBRUD						KONGE-DØMME	5				LÆSE-PENGE DOVNE			RÆKKER	
DYR			BEHOL- DER STEMME					FOR-BUND FISK			SKRÅNING SMØRRE-BRØD			KNØB SKIB		
LAMPE-MAGER		TRÆ UDBRUD					OVER-SIGT TONE						BRAS PATINA		2	
LÆRE-MESTER	FUGL					TALORD			GRØNT-SAG			7				ØSTRIG
					10									GUD		

Send ind og vind! Send løsningsordet senest den 20. september i en mail til angul@foa.dk og deltag i lodtrækningen om en FOA SOSU-taske.
Vinder af sosu-krydsen i sidste nummer blev:
 Annelise Christiansen, Ballerup.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Find løsningsordet ved hjælp af de små tal i opgaven

SÅDAN KONTAKTER DU OS

Godthåbsvej 15
2000 Frederiksberg
Telefon 46972222

E-mail til fagforeningen via din digitale FOA-postkasse eller på **sosu@foa.dk**

E-mail til a-kassen via din digitale FOA-postkasse eller på **akasse-sosu@foa.dk**

TELEFONTID

Mandag, tirsdag og torsdag	kl. 10 – 14
Onsdag	kl. 13 – 17
Fredag	kl. 10 – 12

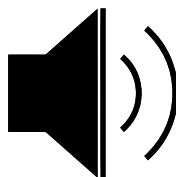
DØREN ER ÅBEN

Mandag, tirsdag og torsdag	kl. 9 – 15
Onsdag	kl. 13 – 17
Fredag	kl. 9 – 13

HJÆLP OS MED AT KONTAKTE DIG

Med den rigtige e-mail-adresse, telefonnummer og arbejdsplads, kan vi kontakte dig og give dig den bedst mulige hjælp.

Gå ind på **foa.dk** og klik på **"selvbetjening"** og dernæst **"ret dine personoplysninger"**. Så hjælper du både os og dig selv.

**FÅ BLADET
LÆST OP**

Du kan finde alle artikler fra medlemsbladet FOA SOSU på **www.foa.dk/sosu-medlemsblad**.

Her kan du benytte hjemmesidens læs op-funktion ved at markere teksten og klikke på det lille højttaler-symbol til højre over overskriften.

GRAVIDITET OG BARSEL

Planlægger du barn? Kom til barselscafé i fagforeningen og få viden om dine rettigheder på arbejdsmarkedet. Din partner er også velkommen.

**Der er barselscafé i fagforeningen
den 9. oktober og
den 4. december kl. 15.30-17.00**

Tilmeld dig på
www.foa.dk/sosu-aktiviteter

SOCIAL- OG
SUNDHEDSAFDELINGEN

FOA